

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-86 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 79. szám.

Szombat, április 4.

A városok.

— április 4.

Magyarország városainak kérdése ma már állandóan foglalkoztatja az ország közvéleményét. A vidéki városok mindent igyekeznek megragadni, hogy kiemelkedjenek mai lenyűgözött helyzetükből s tovább fejlődésüket megszabadítsák az eddigi büncselekedtől s akciójuknak napról-napra több eredménye lesz. A legújabb időben például nagyobb vidéki városaink egymásután folyamodtak a törvényhozáshoz és a kormányhoz, önálló törvényhatósági joggal leendő felruházásukért.

Ez a jelenség egyrészt azt a megnyugtató tudatot kelti, hogy vidéki városaink a lefolyt éveknek nehéz, válságos viszonyai között is tudtak fejlődni, erősödni, olyannyira, hogy ma önként jelentkeznek a tágabb jogkör fejében a sokkalt nagyobb gazdasági tehernek elviselésére. Másrészt azonban utal ez a tünet arra a megfontolásra is, hogy városainknak mai rendje a mai életviszonyoknak többé meg nem felel.

A magyar városi szervezet a történelem során 1848 előtt is hosszú, hosszú időközön át stagnált, nem haladt, nem fejlődött arányosan az akkori viszonyok fejlődésével sem. De akkor még az ország életében a városok valóban nem is voltak elsőrendű tényezők. Ma ez másképpen van, a mai magyar államban a városoknak és pedig nemcsak a fővárosnak, de a városoknak egyáltalában nagy, jelentékeny részük van. És még sokkal nagyobb a szerepük a magyar társadalom életében.

A városoknak a köz- és közigazgatási jogi fejlesztése, önállósítása nálunk Magyarországon még az általánosokon kívül különös, nemzeti okokból is jelentékeny.

Az ország exponált részeiben ezek a városok a magyar kultúrának fontartói, a magyar állameszme erős védőhástyái. És pedig hivatkozás nélkül, jogosulatlan optimizmus nélkül mondhatjuk ezt még azokról a városainkról is, amelyeknek lakossága idegen ajku, nemzetiségi származású. Még a nyelvükben nem magyar városok is magyar városok érzelmeikben, politikájukban.

A nagyobb városokban fejlődő magasabb kultúra fokozottan érezteti a nagy, erős államhoz való tartozásnak áldásait és éppen ezért ezek a városok a leghatályosabb és amellé békés hirdetői ennek a mi állameszménknak.

A városi intézménynek korszerű ápolása, egyben megerősítése a modern magyar államnak is. Ezért tartjuk helyesnek, hogy Nagybecskereken is megindítsák a mozgalmat, hogy a rendezett tanácsból törvényhatósági joggal felruházott város legyen.

Óhajtható, hogy a politikai harcok megbékülése után mihamarabb időnk és módunk legyen a közigazgatás bajainak orvoslására és ennek során legeslegelőször is a városok jogának reformjára. A harcot pedig fejezzük be mennél hamarabb, mert ha ez még soká ily folyik tovább, akkor, amíg a nagy, általános kérdések körül háboruszkodunk, elvesznek közben az államnak eleven erői, elsenyedhet az az egészséges alap, amelyre az ország szebb jövőjét kell fölépítenünk!

Tartalékos tisztek és a közigazgatás. A tartalékos tisztek szolgálatára való bevonulásai igen nagy hátrányra vannak a hivataloknak s a legtöbb esetben megtörténik, hogy úgy az állami, mint a megyei hivatalnokok kérvények útján odátartják el a bevonulás idejét. A honvédelmi miniszter e tárgyban most a törvényhatóságok-

hoz körrendeletet intézett s kijelenti, hogy ilyen kérelmeket ne is terjeszsenek fel, mert a jövőben gyakorlatokról való távolmaradásra hivatalos teendők miatt engedélyt senki sem fog kapni. Hogy pedig a hivatalok kellő időben gondoskodhassanak az illető tisztviselő helyettesítéséről, a miniszter már most megküldte azok névsorát, akik jövőre fognak bevonulni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 6-8-ig 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünneppnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőt 11 órától 12-ig.

Április 5. A köz- és magántisztviselők egyesületének közgyűlése.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

Május 7. Tavasz közgyűlés.

— Hitelesítő közgyűlés. A csütörtöki rendkívüli megyei közgyűlés hitelesítő akta ma délelőtől volt Botka Béla főispán elnöklésével. Hitelesítők voltak: dr. Annau Ernő, Mayer Rezső, dr. Millos Aurél és dr. Klein Mór.

— Tanács- és árvaút. A városi tanács ma délelőtől dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanácsülést és rákövetkezőleg árvaútást tartott. Mindket ülésen apróbb folyó ügyeket tárgyaltak.

— A főgimnázium múzeuma. A nagybecskereki községi főgimnázium szertárait, mint már említettük, holnap nyitják meg újból a nagyközönség számára. A szertárat, a melyek a legkiválóbbak közé tartoznak, d. e. 11 órától 12 óráig lesznek nyitva s a főgimnázium jeles szaktanárai szolgálnak magyarázatokkal a közönségnek.

A „TORONTÁL” tárcája.

Letört a célnál.

Írta: Vértessy Gyula.

Legjobb tanuló volt az osztályunkban. Érettségi után az egyetemre jött fel ő is. Bölcsésznek iratkozott be. Iszonyuan nyomoroghatott, mert néha kifakadt:

— A jó isten nem lehet olyan rossz, hogy engem teljesen elhagyjon. Csak erőm legyen addig kitartani, míg ő jó lesz hozzám.

Csak hogy az ereje az nagyon kevés volt. S mintha napról-napra hagyogatta volna el. A nyomorgás, a késhegyig menő küzdelme a mindennapi kenyérért s a megfeszített tanulás, hihetetlen gyorsasággal emésztette fel benne az élet-erőt. Csak a lelke, az maradt erősnek mindvégig.

Valahányszor találkoztam a szegény fiuval, mindig csodálat fogott el iránta, aki gyenge testén, hatalmas lelkével uralkodva, lankadatlanul vívta a harcok két legnagyobbját, a harcot a megélhetésért és a harcot a dicsőségért.

Mennyit és milyen lelkesedéssel tudott beszélni a terveiről!

— Csak letegyek a tanári vizsgát, meg a doktorátust! Hozzákezedek a nagy munkához! De így nem lehet; nappal komisz nebulókat tanítani, egyetemre járni, tanulni, éjjel meg korrektoroskodni, hogy legyen kenyérem, meg

ruhára valam! Így nem lehet; de majd akkor, ha állásba jutok!

És nem jutott soha. Öngyilkos lett. Olvastam az utolsó levelét, melynek utolsó során talán még nedves volt a tints, mikor már az ő porhüvelyéből kiszállt a lélek.

... Leteszem a fegyvert. Legyőzött az élet. Letörttem a cél előtt. Meghalok tavasz nélkül, nyár nélkül. Nekem csak téliem volt részem. Az én tavaszomat a sors elikkasztotta. Mikor egy kis napfényhez juthatnék, el kell mennem. El, az örök sötétbe. Vakondok maradok életem végső percéig. A sötétséget pedig már meguntam. S egyébben eddig nem volt részem, ezután se lenne. Csak mintha most szállna rám valami fehér fény onnan felülről, mikor indulok ki a földi sötétből az örök világosságba.

Honnan jön ez a fény? Talán az Ur országából, ahova oda kell jutnom, mert az az ország a türeke, szenvedése és szenvedett-e, türeke valaki többet, mint én?

Holnap avattak volna doktorrá, de én már a felavatásra nem megyek el. Telekes István filozofert felavatás nélkül kerül a koporsóba. Holnap én nem leszek s így nem lesz kit felavatni.

Már a vizsgák előtt végtelen gyöngösség fogott el. Te is mindig figyelmeztettél, hogy ne tanuljak annyit, de azt hittem, kibirom. Azután nem bírtam. Az utolsó vizsga után betámolyogtam a klinikára. A tanár kurtán bánt el velem:

— Le délre! Ha tavaszig itt marad, elpatkol.

Mikor meghalottam a halálos ítéletemet — hiszen halálos volt, mert miből mehettem volna én le a Rivierára — még csak nem is estem kétségbe. Hát vége van mindennek! S egyszerre csodás nyugalommal bontakozott ki lelkemben a halál gondolata. Nem a lassu haldoklásé, de a hirtelen halálé, mely minden pillanatban rendelkezésére áll mindenkinek, akinek már nincs itt mit keresni.

Elindulok még messzebb utra, mint ahová a doktor küldött. Nem délre ugyan, hanem hidegebb tájak felé, hanem ezt a hideget már nem fogom érezni.

Pihenni fogok. Végre kipihenhetem magamat. Hiszen olyan fáradt vagyok, úgy vágyik a testem, lelkem, egy kis pihenőre. Nem is csoda. Talán mióta élek, nem pihenhettem ki magam becsületesen. Dolgoztam, tanultam; verejtékeztem, szaladtam a kenyér után, a tudomány után. Olyan voltam kezdettől fogva, mint az az egyonhajszolt tuvaaz kutya, akit a gazdája is korget, meg az utcagyerekek is s aki akkor nyugszik meg végre, mikor a sintér a nyakába akasztja a drótkarikát.

Az én sintérem még haladást adott, de én nem kérek a kegyelméből.

Legfőképen persze azért, mert most már nem tudnék futni se a kenyér után, se a dicsőség után. Se dolgozni, se kenyeret keresni nem tudnék, hát nem élhetek tovább.

Lámpám sugara végigsiklik a takarón. A fehér takarón; az egyetlen dolgon, ami ebben a szűz, piszkos kis szobácskában fehér.

Az állandóan csapon tartott

Szent-István sörön

kívül kapható naponta friss

müncheni Spatenbräu

Marcoín Jenő kaszinó-vendéglősnél.

— **Vátozások a csanádi egyházmegyében.** Németh József püspök Bossányi Dezsőt Dobs Ferenc plébános betegsége folytán a nagylaki plébánia ideiglenes vezetésével bízta meg és Felt János nagylaki segédlelkészt hasonló minőségben Ujaradra disponálta.

— **Csernoch püspök Temesvárott.** Csernoch János dr. csanádi püspök — mint Temesvárról a legbizhatóbb forrásból jelentik, — e hó huszonegyedikén érkezik meg Temesvárra, ahol át fogja venni a püspökség ügyeinek vezetését. A püspök ünnepélyes konsekrációja május hó 10-én lesz nagyszabású ünnepségek keretében. A konsekrációt Hornig Károly báró veszprémi püspök, Hosszu László dr. lugosi gör. kath. püspök és Németh József püspök fogják végezni.

— **Halálozások.** Tegnap számunkban már említettük azt a gyászbeszédet, mely Sz. Szigethy Vilmos kollegánkat nővére elhunytá által érte. A család a következő gyászjelentéssel tudatja a szomorú hírt:

Fajdalomtól megtört szomorú szívvel hozzuk jó embereink tudomására, hogy mindnyájunknak drágaságát, édes anyjának reménységét, hűséges párját hű hitvesének, kis fiának gondos anyját, rokonainak, véreinek szerető vérért bauszneri Bauszner Jánosné szül. székesfejérvári Szigethy Katótt április hó 1-én reggel 5 órakor virágzó életének 25-ik évében, boldog házasságának negyedik esztendőjében, mindnyájunk nagy megrendülésére váratlanul magához szólította az Úr. Április 3-án délután 3 órakor kísérik a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra a Mészáros utca 27. számú gyászházából. A gyászmisét a megboldogult lelki édeséért április 4-én délelőtt 10 órakor mutatják be a plébánia-templomban az Égek Urának. Találja meg a túlvilágon azt a boldogságot, nyugalmat, amiből olyan keveset jutott fiatal életének a sora. Nagyszében, 1908. április 2-án. Bauszneri Bauszner János m. kir. pénzügyi számellenőr, járási számvevő, cs. és kir. tartalékos utászfőhadnagy férje. Jánoska fia. Özv. székesfejérvári Szigethy Józsefné szül. Demkó-Belánszky Antónia édesanyja. Demkó-Belánszky Gézané szül. székesfejérvári Szigethy Irma, székesfejérvári Szigethy Vilmos, székesfejérvári Szigethy Kalmán testvérei. Sz. Szigethy Béla és neje szül. Bogdaffy Anna, Káda Mihály és neje szül. Sz. Szigethy Maria, Grobetti Károly és neje szül. Sz. Szigethy Julia nagybátyjai és nagynénjai. Bauszneri Bauszner Gábor ny. főispán, a Lipót rend lovagja és neje szül. Sneberg Lujzaipia és napája. Dr. Bauszner Gábor kir. közjegyző és neje szül. Grulich Angyalka, szentgyörgyi Czeke Gusztávné szül. b. Bauszner Lujza, b. Bauszner Anna cs. és kir. sorhajó zászlós, Demkó-Belánszky Géza, Sz. Szigethy Vilmosné szül. Eisenstein Ilonka, szentgyörgyi Czeke Gusztáv sógorai és sógorónői.

Mint Budapestről jelentik, Kende Ferenc nyugalmazott pénzügyigazgatói tiszár hosszas szenvedés után tegnap 52 éves korában Buda-

pesten meghalt. Az elhunyt hosszabb ideig Nagybecskereken működött s itt is bizonyára sokan fogják sajnálni a széptehetségű férfi korai halálát. Halálát nejeán kívül nagyszámú család gyászolja.

— **A „kurucz-világ.”** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület szabad liceumának holnap este lesz egyik legérdekesebb előadása. A kurucz-világ szingzardog történetét fogja bemutatni a színházban vetített képekkel és zenével Uránia-szerű előadásban. Az érdekes előadás iránt, a melynek szövegíróje Török Ferenc polg. iskolai tanár munkája, míg zenéjét Osztie Béla zenetanár állította össze, város-szerinte rendkívüli az érdeklődés s az igen olcsó helyárak mellett előreláthatólag zsúfolásig meg, telik a színház. Jegyeket még mindig lehet előre váltani Mangold Lipót könyvkereskedésében. A kurucz-világot ma délután a tanuló ifjuságnak mutatja be a kulturregystület.

— **A modern cselédek.** Háziasszony: Miért hagyta el az előbbi helyét?

Cseléd: Az örökös veszekedés miatt.

Háziasszony: Az uraság tehát nem él békében?

Cseléd: Nem bizony. Vagy én veszekedtem az urral, vagy a nagyságának volt baja én velem. Ilyen házban nem maradok.

— **Burjánfürdő,** melynek természetes szénsavas forrása már a rómaiak idejéből világhírűek, immár nemcsak a szenvedő emberiségnek, hanem az iparnak is fontos szolgálatokat teljesít. Muschong János, ezen hírneves fürdő új tulajdonosa nagy áldozatkészséggel hatalmas műveket létesített a természetes vegyileg tisztá folyékony szénsavnak ipari célokra való felhasználására. A kartellen kívüli művek képesek bármely mennyiséget szállítani.

— **Az ördög hibléja.** Grünberger Soma bécstopolyai irodítát, aki Eckstein Mátyás nagybecskereki fuvarosnál volt alkalmazásban, annyira megszállotta a kártyaszünetedély, hogy nemcsak a saját keresetét veszítette el a kártyán, hanem elvakultságában még a gazdája pénzéhez is nyúlt. Lelekiismerete azonban nem hagyta nyugodni, mire ma jelentkezett a csendőrségnél, ahol előadta, hogy körülbelül 440 koronát sikkasztott gazdája pénztárából. A tévutra került fiatalembert a rendőrségnél őrzik és a vizsgálatot ellene megindították.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Születések: Benó Mihály, rk. kereskedő leánya. — Szőlősi Pál, rk. gyógyszerári szolga, fia. — Bancs István, rk. napszámos, fia. — Radivojev Szvetozár, gk. földmives, leánya. — Eremiás András, rk. napszámos, leánya. — Jo-

vanov Vitályos, gk. napszámos, leánya. — Stefanovics Szvetozár, gk. földmives, fia. — Radovancsev Duán, gk. napszámos, leánya. — Martinov János, gk. földmives, leánya. — Szveity Iván, gk. földmives, leánya. — Georgievits István, gk. kertész, leánya. — Cseszko Mátyás, rk., napszámos leánya.

Halálozások: Mozsolinzki Mihályné, gk. 68 éves, gutattás. — Fléhner Pál, rk. 37 éves, kocsis, gutattás. — Spehr Mátyás, rk. 10 éves, tüdővész. — Kuczura József, rk. 3 éves, vörheny. — Kromek Róza, rk. 3 éves, vörheny. — Ferdinándy Paula, rk. 3 kónapos, görcsök. — Milenov Lyubomir, gk. 18 hónapos, görcsök. — Ruzsovity János, rk. 75 éves acs, aggkór. — Azucski Lázár, gk. 46 éves napszámos, veselob. — Baaden J. László, rk. 53 éves füvegyereskedő, tüdővész. — Tarcsul Milán, gk. 25 éves papucso, tüdővész. — Steyer Fülöp, rk. 23 éves, mellhártyalob. — Szlavín Mihály, rk. 12 napos, életgyenge. — Klein Hermann, izr. 58 éves kereskedő, májrák. — Özv. Reichart Mórné, izr. 80 éves, aggkór. — Osztojin Vitályos, gk. 66 éves, napszámos, billentyűk elégtelensége. — Hach Maria, rk. 3 éves, tüdőlob. — Wilhelm Anna, rk. 2 éves, tüdőlob. — Deutsch Pál, izr. 1 hónapos, tüdőlob. — Szalfamózes János, rk. 21 éves napszámos, tüdővész. — Weisz Miklós, rk. 17 napos, életgyenge. — Özv. Pierre Tamásné, rk. 77 éves, aggkór. — Gruszling Jakab, rk. 79 éves városi szegény, aggkór.

Sok év megfigyelés. Emésztési gyengeségek-nél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbeteg-nél a valódi „Moll-féle se dlitz porok” bizonyultak a leg-sikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor-erősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szék-kiülés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (3)

Heti rovat.

— április 4.

Thália öngyásza tehát mégis lemosolyog Nagybecskerekre és szállit nekünk 12 napra szóló művészetet és csak azt az egyet nem tudom: kegymosolyban van-e részünk a kegyelmes olimpiai nő részéről, avagy pedig finom kis irónia játszik-e ajkai körül? Mert ugy veszem észre, hogy a színművészet nagyhatalmu istenődje a magyarországi közigazgatási viszonyokkal határozottan hadi lábbon áll és halvány sejtelve sincs arról, hogy Nagybecskereknek tanácsa van, amely rendezést, hogy egy hatalmas vármegyének fejlődés és majdnem virágzó székvárosa és szellemi centruma. Ebbe a most vészolt megyei központba a vándorszociészet úgy vonul be, mint a vonat a sötét elagutba, amelyen keresztül kell robogni, hogy utána napfényes tájra és illatos mezőkre jusson az utas. És bár a mi jólnevelt mecénásaink szerint határtalanul kell örülnünk annak is, hogy városunkkal Thália öngyásza alaguti szerepre érdemesíti, én a mikécs szívet mégsem dobogtatom fennen, mert bánt a kellemetlen paradoxon: hogy Nagybecskereken lakom és — Ecskán élek, holott egy kis jóakarattal ott is élhetnék, ahol lakom.

Mert csak verebek élnek morzsákból és csak a galamb örül a buzaszemnek, de a kultur-embernek bőséges szellemi táplálékra van szükség-e még akkor is, ha a sorsa véletlenül rendezett tanácsú városhoz láncolta, amely pontos geográfiai számításal ezeregy mérföldnyire esik a kultúra összes gócpontjaitól. Hiszen szó sincs róla, felemelő tudat és hízogó örömmérsés, hogy két hét múlva a Bródy Sándor Tanítónője a mi kis falunkba is lekerül, bennünket a kultúra ábécéjére kioktatni, de ebben a speciális drámában sehogysem tudom sajnálni a tanítónőt, hanem inkább a falubelieket tartom drámai hőskönek, mert 12 nap múlva a tanítónő városba költözködik, ami városunk pedig megmarad bégamenti kis falunak, ahol a muskátli nem virul, mert város és ahol a színészet nem virul, mert falu. A mecénások lelkes öröme felélt ilyen bizonyára csodálkozónak, de a csodálkozásról teljesen leszoktam, amióta Hume-nak az „An enquiry concerning human understanding” c. művéből

Fehér szín! Ártatlan tiszta leányok színe; olyan leányoké, amiket én nem ismertem soha, se időm, se bátorságom nem volt a megismerésükre. Egy pár céda szolgáló, meg néhány utcai leány az én egész emlékezésem. Szereltem? Ezt én nem ismertem. Lehet, hogy van. Amin hogy az is lehet, hogy boldog emberek is éltek körülöttem, míg én születésem óta mostanig csak nyugtem, leholtam, káromkodtam vagy imádkoztam, hogy forduljon jobbra a sorsom.

Fehér leányokhoz én nem mertem közeledni. Félttem tőlük, hogy valamelyikbe bele találok szeretni s akkor mi lesz velem? Pedig hat mi lett volna? Az, hogy legalább boldog lettem volna egy napig, két napig; azután elmntem volna, mint ahogy most elmegyek. De akkor legalább a tavasz emlékével mehettem volna el, így meg tavasz nélkül.

Miért is kell meghalnom tavasz nélkül? Hiszen a tavaszhoz mindeki nek van joga; a legüdü-abbnak, a legnyomorultabbnak is!

Ugy érzem, mintha a gyávaság akarva erőt venni rajtam. Felre toloom a fegyvert és gondolkodom az elmulasztott tavaszról. Háttha várnak még? Háttha az az elmulasztott tavasz még visszajőne?

Hiszen ezzel még tartozik nekem az Isten! Háttha megadja a tartozását? Háttha ostobán elfutok a jövőndő szép napok elől? Az Isten igazsága. Némem is részemnek kell még lenni a boldogságban.

Ugy nőtem fel, mint sivar homokban a csepenész áfac; mint a harmat nélküli növény,

miot valami elátkozott. Csak kínokban volt részem s én mo t követtem a boldogságot.

Meg fogok gyógyulni! Az Isten csodát tesz s meggyógyit: erős, egészséges leszek; dolgozni fogok tudni, állást kapok, nyugalmas tanári állást, ami mellett dolgozhatom megacsnak, az irodalomnak, a hatatatlanságnak.

Azután meg fogok szeretni valakit. Egy édes, tiszta, fehér leányt, ari a feleségem lesz s akit én fogok először megcsókolni. Hiszen anyámon kívül nem csókoltam meg eddig senkit! Mert hiszen azokat a céda teremtséket, a kikkel dolgom volt, uáltam megcsókolni Most jñnek a csókok, a verőfény, a tavasz...

S azután egyszerre hallom az orvos szavát:

— Délre kell menni, vagy elpatkol...

Visszarokadok az ágyamra. Köhögni kezdek s ajkam nedves lesz a forró piros vértől. Mennyi vér! Irtózom tőle. Nem akarok több vért látni.

Eltengedem a tavaszt. Talán odafent majd megtalálom. Odafent a végtelen mezőben, ahol talán őt is megtalálom; őt a kivel itt ideletem volt találkozásom soha. Őt a jó Isten, a kinek odafent talán azért lesz reám gondja, mert itt ideletem nem volt.

Megyek, megyek, nem délre, de a végtelen mezőkre.

A lámpám is kialvófélben! Jó éjszakát! Ha visszajőhetek onnan, eljövök hozzá s elmordom mi van ott, s havá mentem...

Azóta várom, de nem jön...

Tavaszi idény.

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT

Tavaszi idény.

NAGYBECSKEREK.

Nagy raktár kész férfi- és gyermek öltönyök-, felöltök-, gallérok- és külön nadrágokban. Ujdonságok női kabátok-, raglánok-, kör-, és fecske-gallérokban. Angol és francia modellek.

Csakis szigoruan szabott árak mellett lesz árusítva.

ya. — Ste-
a. — Rado-
ya. — Mar-
— Szevity
ievits István,
ás, rk., nap-

ki Mihályné,
l. rk. 37 éves,
rk. 10 éves,
ves, vörheny.
eny. — Fer-
ók. — Mile-
gőrcsök. —
aggkór. —
pos, veselőb,
egkerekedő,
és papucsos,
éves, mell-
napos, élet-
éves keres-
rné izr. 80
gk. 66 éves,
e. — Hach
helm Anna,
izr. 1 hó-
nos, rk. 21
Miklós, rk.
e Tamásné,
ksh, rk. 79

nyengeség-
gyomorhaj-
nyultak a leg-
hínt gyomor-
2 kor. Szét-
gyógyász, sz.
Tuchlauben
ottan Moll A.
yével és alá-
(3)

április 4.
lemosolyog
12 napra
yat nem tu-
kegyemes
finom kis
ny veszem
nu istennője
okkal hatá-
ny sejtolme
anócsa van,
várme gyé-
ékvárosa és
zolt megyei
ul be, mint
resztül kell
a és illatos
mi jólnevelt
ll örülünk
önagyása
kacs szíve-
ert bánt a
becskerekén
is jóakarát-

rszából és
e a kultur-
van szük-
nül rende-
ely pontos
dayire esik
szó sínes
rzés, hogy
nője a mi
a kultura
lis drámá-
tírónt, ha-
mai hőskö-
ő városba
megmarad
li nem vi-
virul, mert
ilyképen
zásról tel-
An enquiry
művéből

megtudtam, hogy a mi nekem fáj, az neked nem fáj és hogy az örvendő műpártolónak ép úgy lehet igaza, mint nekem. A színészek érkezésekor szokásos „beharangozás”-nál azonban elvi szilárdságból nem jelentkezem kötéshuzónak, annál kevésbé, mert szerény nézetem az, hogy robogó vonatához üdvözlő dikiót tartani nem lehet.

Ugyanebből a vegyes érzelemből kifolyólag éles irigységgel gondolok a temesváriakra, akiknek egy állandó színházban állandó Ujváry Károly-uk van, aki csütörtök este pajzán és eredeti komikummal hatott ránk és mostoha voltunkat színes és nagyon gazdag művészetével juttatta az eszünkbe. Ennek az embernek ötletek illusztrálására kiváló valeurje van, az arca, a szeme minden gondolati nuance-ra pontosan reagál, látszik rajta, hogy biztos érzéssel tudja kitapogatni az ötletek finom éleit. Az elázott gyermeknapnak a temesvári triász adott egy kis fényt és meleget, amiből ha öt percent a gyermekeknek jut, jókora százalék jár ki a művészetnek, és vele együtt nekünk, a művészet mostoha-gyermekeire is. A „mostohagyermek napjéért” Ujváryéknak külön köszönet jár.

Az Uristen esőt hozó akaratából tehát a gyermekek ezuttal csak részben juthattak az őket megillető fillérekhez és a társadalom, ez a makacs adós, a legfőbb bíró ítélkezése folytán, újra egy kis halasztáshoz jutott könyörületes hitelezőivel szemben. Nagybecskerek sátoros ünnepe elmaradt és vele a főtérnek és főtérnek gyönyörű lányokkal és asszonyokkal való ünnepi kiállítás. Be kár a gyermekekért! — sóhajtja a társadalom lelkes reformátora. Be kár a gyermekvédő nőkért! — sóhajtják a lemaradt „diszörök.” És a különböző egyéni nézőszövegekből mindakét sóhajtás jogos, sőt az utóbbi talán még igazabb, mert — mi tagadás? — a „diszörök” mégis csak lelkesebben védik a hölgyeket, mint a társadalom — a gyermekeit.

A társadalom egyébként — némely szociológus határozott állítása szerint — csakugyan a javulás útján van és ha a külső jelenségek nem csálnak, lassan-lassan mégis csak bevezünk a Nietzsche megálmodott országába, „in das Land der sonnigen Zukunft, in das Blumental eurer gesegneten Kinder.” Itt is, ott is megmozdul a lég az ébredő társadalmi nyújtózkodásától és az emberek önudatában szűcs és nemes társadalmi problémák filepszenek le. Az evulciónak ilyen gyönyörű jelensége a mi városunkból szabadult fel és az a mozgalom, amely a rabok oltatása érdekében innen indult ki, bizonyára széjjelterjed az egész országban, a Kárpátoktól az Adriáig terjedő keleti földterületet egy lökessel közelebb hozva a megsóvárgott Nyugathoz. A kultura napfénye, amelyet eleddig a szabadok kiváltságos osztálya féltő gonddal hirtetett a magánsak, behatol végre a rabcsilák éjszakáján keresztül a rabok lelki éjszakájába és a rablekek lassan hajnalra ébrednek.

Sőt indulatokat öl meg a napfény és ki-csírátat rejtett nemes érzéseket. Megnyitott lelkebe beláthat a büns és feleszelhet emberi méltóságára. Gyönyörű perspektívát nyit meg a kulturegylet országára szóló propagandája, amely a jövő generáció nevelése ügyének megbecsülhetetlen, messzire kiható, modern gondolat- szolgált. A Lombrósó büns hajlamokkal terhelt egyénei részére itt fedezték fel ezt a gyógyító szerumot és ha csak annyi hatást is tudna elő- idézni a lelkek gyógyulása terén, amennyit az orvosi szerum a beteg emberi test körül, — minden megmentett emberi lélekkel gazdagítja azt a társadalmat, amelynek tudományos megállapított célja: a lehető legtöbb ember lehető leg- nagyobb boldogsága. Jelentősége, sulya a kultur- egylet propagandájának ebben keresendő.

Ime, a hét eseményei dióhéjba foglalva. A dióm olykor kókuszdióvá fejlődik, amiről nem

tehetek. Ugy vagyok az én egész hétre szóló mondataimmal, mint a javuló alkoholista a szesz- szel: ritkán — de sokat! —odi.

Színház, irodalom.

* A nagybecskereki tavaszi színiévad. A nagybecskereki tavaszi színiévad iránt a közön- ség körében igen élénk az érdeklődés. Ez az érdeklődés érthető is, egyrészt, mert a szezon rövid lesz, másrészt, mert a közönség csupa újdonságot ismerhet meg. A bérletgyűjtés az elő- adásokra már erősen folyik a már eddig is szép bérlete van a közönségnek. Aki a rövid, de kül- lönösen kiváló színházi élvezetet nyújtó szezonra még bérletet akar, forduljon Leővey József titkárhoz, aki a bérletgyűjtést végzi.

* Szabolcska Mihály kiuntatása. A magyar tudományos akadémia legutóbbi ülésén Hegedűs István jelentése alapján döntött az Örmödy Amelie jutalom felet, melyet Szabolcska Mihálynak, a temesváriak hírneves költő papjának ítéltek oda. E jutalom az örök női eszményeket tárgyaló szépirodalmi művekre volt kitéve.

* Temesvár és Délmagyarország. A dr. Bodor Antal és Ballai József szerkesztésében fenti címen megjelenő könyv hozagpótló voltát bizonyítja az a körülmény, hogy maris mint egy háromezer példányra történt megrendelés. Maguk a megyei és városi hatóságok is országrésztük széles körben való ismertetése s idegenforgalmuk növelése céljából több száz példányt rendeltek. Különösen érdekes lesz a könyvnek számos képpel és térképpel illusztrálódó turistikai ut- mutatója, mely Temes és Torontál megyéket járásokként ismerteti s a krasszóörényi hegy- vidék és az Álduna vonzó leírását bővíti. A pár hét múlva megjelenő könyv ára 2 korona s a megrendelések Moravez testvérek temesvári cég címére küldendők.

* Színész-házasságok. A színházbajró becskereki közönség két régi ismerősének házasságáról ad hírt debreceni tudósítónk. Szabó Irma naiva, Zilahy Gyula társulatának tagja me- kötött házasságot Arkossy Vilmos baritonistá- val Debrecenben férjhez ment a primadonna: Kállay Lujza is. Tegnapi esküdtött hűséget Tafler Ignác ottani nagykereskedő, törvény- hatósági bizottsági tagnak.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 4. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőházban ma folyt tovább a vita a házszabályrevízió második szakasza körül, azonban eziránt alig érdeklődött valaki, mert mindenki a Barkóczy-ügy fejleményeit várta, amelyeket az ülés végén teendő interpellációk hoznak.

Az ülésen Justh Gyula elnököt, aki 10 óra után nyitotta meg az ülést. A kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Günther Antal, Zichy Aladár és Jekelfalussy Lajos.

Az elnök jelenti, hogy az interpel- lációs könyvbe Kovács Pál, Bródy Ernő és Zboray Miklós jegyezték be interpel- lációkat, a két utóbbi a Barkóczy- ügyben.

Az interpellációkra fél 2-kor térnek át. Rátkay László a gazdasági bizott- ság javaslatát terjeszti be, hogy a képv- selőház szavazzon meg Kossuth Lajos szobrára 10 ezer koronát.

A Ház ehhez egyhangulag hozzájárul. Ezután folytatták a házszabályrevízió második szakaszának tárgyalását.

A vitában részt vesznek Szikcsák Ferenc, Szmercsányi György, Pi- lisy István, Bozóky Arpad és Goldis

László, akik valamennyien módosításokat nyújtanak be.

Most következtek az interpel- lációk.

Először Wekerle Sándor miniszter- elnök felel Rátkay Lászlónak a 48-as hon- védek segélydjának főlemelése dolgában tett interpellációjára. Kijelenti, hogy a segély főlemelésének ügye most van tárgyalás alatt s legközelebb kedvező elintézés nyer az ügy. Megjegyzi azonban, hogy segélyt csak azok az özvegyek kapnak, akik 1849-ig mentek férjhez 48-as honvédekhez.

A miniszterelnök választ tudomásul veszik.

Miután Kovács Albert kijelenti, hogy eláll interpellációjától, következett a Bar- kóczy-ügy.

Dr. Bródy Ernő ismerteti a Barkóczy ügyet, úgy amint az a lapokban ismertette volt s miután egy köztisztviselőnek a tör- vény ellen való tüntetése nem maradhat szó nélkül, kérdi a kultuszminisztert, helyesli-e Barkóczy eljárását s államérdeknek tartja-e, hogy Barkóczy továbbra is meg- maradjon a középiskolai osztály élén?

Utána nyomban a néppárti Zboray Miklós kel föl s Bródyval polemizálva csekély jelentőségűnek mondja az esetet s hangoztatja, hogy Barkóczy semmiféle törvényteleniséget nem követett el s az egész dolog bizonyos körök hajszája a katolikus tisztviselő ellen Interpellálja a kultuszminisztert, hogy hajlandó-e meg- védeni a lelkiismereti szabadságot.

Apponyi Albert gróf kultuszminisz- ter nyomban válaszol az interpellációkra s mindenekelőtt elmondja, hogy meghall- gatta ez ügyben Barkóczyt, aki részletesen ismertette vele a kérdéses affért. Miután Barkóczy szavahihetőségében kételkedni nem lehet, konstatalja, hogy Barkóczy ügyét nem lehet nyilvános bírálat tárgyává tenni. Barkóczy semmi törvényteleniséget nem követett el és semmi olyat sem tett, amit megtorolni kellene. Ha történet volna valami törvényteleniség, ő lenne az első, aki megtorolná.

Apponyi után Andrássy Gyula gróf belügyminiszter konstatalja, hogy az anya- könyvvezető helyesen járt el, amikor Bar- kóczyt figyelmeztette. Ez mindig így volt szokásban, az anyakönyvvezető tehát nem lépte túl hatáskörét.

A Ház a miniszterek válaszait tudó- másul veszi s ezzel az ülés véget ért.

A királyról.

Budapest, április 4. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király egészségi állapota állandóan jó, de úgy tegnap, mint ma a kedvezőtlen idő miatt nem tartotta meg sétáját a sza- badban. Bécsbe is csak akkor megy vissza Schönbrunnból, ha az idő már egészen kedvezőre fordul.

A Barkóczy-ügy.

Budapest, április 4. (A „Torontái” eredeti távirata.) A Barkóczy-ügy a képv- selőház folyosóján még sok szóbeszédre adott alkalmat s heves vitaközpontok folytak az egyes politikai csoportok között s neve- zetesen a függetlenségi pártiak erősen elé- gedetlenek Apponyi válaszával, a melyet nem tartanak kielégítőnek. Azt is beszélik, hogy a kabinetben sem egyhangú a véle- mény Apponyi álláspontja dolgában s a szóbeszéd szerint állítólag Wekerle és

Alapított 1867.

Torontálvármegye legnagyobb kalapraktára.

— Állandó raktár 20.000—25.000.

Telefonszám 213

LIPTAY DEZSŐ NAGYBECSKEREK

kalap- és uridivat-áruháza

14-10.14

Tavaszi újdonságok!

Tavaszi újdonságok!

Paletok, Színes ingek, Nyakkendők, Plüstakarók,
Pellerini, Harisnyák, Utazó pléd, Botok,
Esőköpeny, Zsebkendők, Esőernyők, stb. stb.

— Magyar, angol, francia és olasz gyártmány. —

Kossuth kifogásolják. Kossuth hír szerint kijelentette volna, hogy ő és pártja, a mely a szabadeivőség harcosa, a megtorlás álláspontján vannak. Az ügyben egyébként rögtön minisztertanácsot is tartottak.

A montenegrói fejedelem a cárnál.

Budapest, április 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a montenegrói fejedelem legközelebb Carskoje-Szelóba érkezik a cárhoz. A fejedelem utja a balkánkérdéssel s több montenegrói ügygel van összefüggésben.

Nagy erdőégés.

Budapest, április 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sárosvárról jelentik, Asszonyfa község mellett levő több ezer hold kiterjedésű erdő ismeretlen okból kigyuladt s most lángokban áll. A környék lakossága mindent elkövet a tűz megállítására.

Elgázolta a mozdony.

Budapest, április 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap este a kőbányási állomáson Polgár Szaniszló vasuti lakatot egy mozdony agyongázolta. A vizsgálat szerint a szerencsétlenség oka az, hogy az állomáson teljes sötétség volt.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	22 22
Buza (májusra 1908.)	22 36
Buza (októberre 1908.)	19 34
Rozs (áprilisra 1908.)	20 80
Rozs (októberre 1908.)	16 86
Zab (áprilisra 1908.)	14 44
Tengeri (májusra 1908.)	12 56

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Rt.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalmról és a pénzücről.

Budapest, április 2.

A budapesti értéktőzsde hangulata az elmúlt hét folyamán barátságos színezetet öltött és majdnem az összes árfolyamok többé kevésbé megszilárdultak Igen kedvező hatással volt a tőzsde hangulatára a németországi pénzücrök alakulása. A berlini tőzsde 650 millió állami kölcsön kitocsátásának hírére, valamint az ultimónak simán való lefolyására lényegesen megszilárdult, ugyanígy, hogy a legközelebbi jövőre a német bankamatlábuk egy teljes százalékkal való leszállítása várható. Emeltesre méltó körülmény a magyar jelzáloghitelbank részvényeinek 10 koronás árfolyamemelkedése, különösen egy bécsi bank bizományi cégnek forcírozott vásárlásaira. Szilárdaság mutatkozik tovább a vas- és szénipari papirokban, ami az ezen téren mutatkozó kedvező konjunkturára vezethető vissza.

Érdeklődés mutatkozik tovább a Pesti hazai első takarékpénztár részvényei iránt, melyeknek árfolyama 250 koronával emelkedett.

A pénzücröknek kedvező alakulása folytán remélhető, hogy a kamatlábuk esetleges újbóli leszállítása után további javulás lesz észlelhető.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	március 26.	április 2.
4% magyar koronajáradék	93 50	91 —
magyar hitel részvény	768 —	752 25
magyar jelzálog hitelbank részv.	421 25	432 75
rimamurányi vasmű részvény	556 —	559 25
osztrák-magyar államvasut részvény	677 —	684 50

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben, 1908. évi április hó 4-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	10 — korona
kétszeres		7 50
rozsa		7 40
árpa		6 —
zab		7 50
kukorica		6 —
repce		15 50
széna I.		8 —
II.		7 —
szalma I.		4 —
II.		3 —
burgonya I kilogr.		— 10
marhabús I. kilogr.		1 46

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

T. c.

Van szerencsém a tisztelt hölgyszönségnek tudomására juttatni, miszerint azon szándékomról, hogy *divatszalonomat innen elhelyezem, lemondottam.*

Ellenkezőleg, annak berendezését minden tekintetben lényegesen megjavítva és kibővíve, maradok szolgáltatásomat mindenkor készséggel ajánlva

teljes tisztelettel

Csermák Etelka.

357—1.1

Foulard
Nyers Bast
Chine
Szót

Selyem

és „Henneberg”
selyem 75 kr-tól
feljebb, bérmentve és
vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seldenfabrikt. Henneberg in Zürich.

(41/d—4.2)

Serravallo
jéle
CHINA-BOR vastartalommal
Hygienikus kiállítás Bécs 1908. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.
Erősítő szer: gyöngékedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Etvagygyerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.
Ize kellemes. Több mint 6000 orvos elismerés.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Megrendelhető minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

Bámulatos olcsó harisnyák.

Rövid gyermek harisnyák (Sockerli).

Patent gyermek harisnyák szám 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 pánya krajcár 20 22 24 26 28 30 32 34 36 38

Női flor harisnyák a legújabb divatszínekben. Párja csak 45 krajcár.

Színes divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 krajcár.

Wéhner Györgynél, Nagybecskerek.

(856—10.1)

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis Polcskák ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5 — koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Piakatok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre.

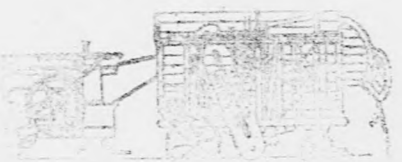
Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

19—15.8

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy eszélesi mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legújabb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13—14 éves fiú is kezelheti! ::

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról (175—26.6)

257/b—10.2

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (Mittesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fill., Margit-topép 1 korona, Margit-areviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben, Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Nagybecskerekben

Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi

Armin és Kellner József gyógy-

szerészeknél. Melkuhn

Dezső drog.

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Füi öltönyök 4 K.-tól kezdve || Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve || Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Füi felöltő 8 „ „ || Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „ || Uri felöltő 15 „ „
a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó. a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275—34.8

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

Legnagyobb festek raktár

Husvétii ünnepekre

ajánlom a t. vevőknek dusan felszerelt fűszer, csemege-, pezsgő-, bor-, kenyak-, likör-, bonbon és narancs-raktáramat.

Továbbá ujonnan berendezett nagy festék-, firnis-, terpentín-, lakk-, brunolin-, rapidol-, aranybronz-, padló-emill-, máz- és ecset-raktáramat.

A múlt idényben a következő nagy építkezéseknél szállítottam az összes festékeket és lakkokat:

Az új igazságügyi palotának az összes festő és mázólo festékeket, padló és email mázokat. Az új cukorka-gyárnak, az új konviktusnak és az új csendőr-laktanyának az összes festő és mázólo festékeket és padló mázokat.

Az új iskola épületnek (Szentmihály) az összes festékeket és a Ferenc József kórháznak az összes festékeket, padló és email mázokat Braun és Prandell volt gépgyárnak az összes vörös gépfestéket és mázokat és több kisebb épületnek, ahol mindenki meggyőződhet a szállított festékek jóságáról, tartósságáról és szépségéről.

GIMPEL JÓZSEF,

fűszer-, csemege- és festék-áru nagy és kisménybeni eladása

NAGYBECSKEREK, (317-33)

A „Pest-szálloda” atellenében, saját házban.

MAUTNER-FÉLE VIRÁG-, FŐZELEK-, RÉPA- ÉS FÜMAGVAK

MAUTNER-FÉLE VIRÁG-, FŐZELEK-, RÉPA- ÉS FÜMAGVAK

A ki szép akar lenni, használja egyedül a Hajós-féle aradi ibolya-cremet,

mert a világ minden részéből jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy ennél jobb szepítőszer nem létezik. Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindenemü arcisztátlanságot — varázsszerű gyorsan eltüntet. —

Egy tegely ára 1 korona. Vigyázzal! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, ARAD. Főraktár: Nagybecskereken, MELKUN DEZSŐ drogeriájában. Továbbá minden gyógyszerárában, illatszertüzlet és drogeriában. 324-20.4)

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK, József-Főherceg-utca 5. a nagyhídnál.

Elvállalok házicsengetyük és házitefonok berendezését.

Kerékpárok, i r ó g é p e k, varrógépek, grammolonok, kötőgépek javítását

és mindennemü a szakmába vágó munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek.

Házicsengetyük fenntartását évi átlalány ellenében eszközölöm.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségü természetes vegyileg tisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírü buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari czélokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. — Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ

BUZIASFÜRDŐI ASVANY- ÉS GYOGYVIZEK

1/2 és 1/3 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendü asztali víz! — Felvilágosítással kezeségesen szolgál Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek széküzületi telepe Buziásfürdőn. Sürgönyzim Muschong-Buziásfürdő. Interurbán telefon 18. szám.

Ügyeshelyi képviselők keresetnek.

Legnagyobb festek raktár

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

34-49.14

Haszonbérbe vétel.

4-500 hold jöminőségü szántóföldet

(e. otleg idel vétessel együt)

Nagybecskerek közelében, vagy ha távolabbi fekvésü: vasuti állomás közelében levőt, hosszabb időtartamra is haszonbérbe veszek. Cim a kiadóhivatalban.

340-33

Valódi brünni szövevek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona elegendő, csak 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20 — K.-ért, szintügy felölözövetet, turistalódat, szívenkagarnit stb. stb. gyári árákon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségületét közvetlen Siegel-imhof cégnél, a gyári piácon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Üriási választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is teljesen triss ártaban.

Ház eladás.

A Torontálvármegyei Központi Hitel-szövetkezet

tulajdonát képező, a Gimnázium-utcában fekvő ugynevezett Maugsch-féle ház kedvező feltételek mellett eladó.

Venni szándékozáok a nevezett szövetkezetnél nyerhetnek értesítést.

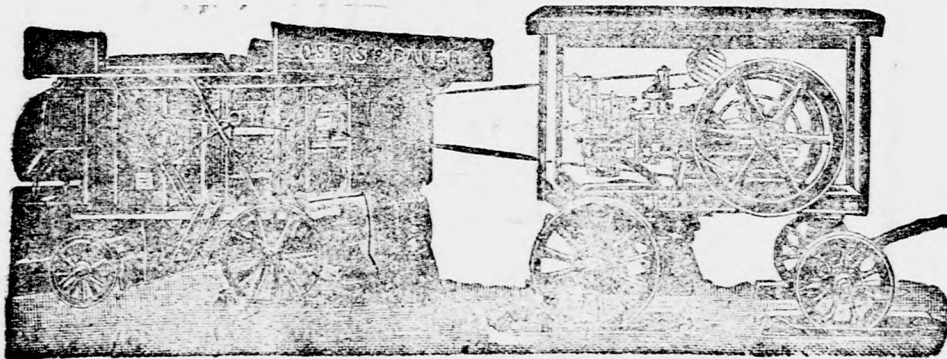
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDÜ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

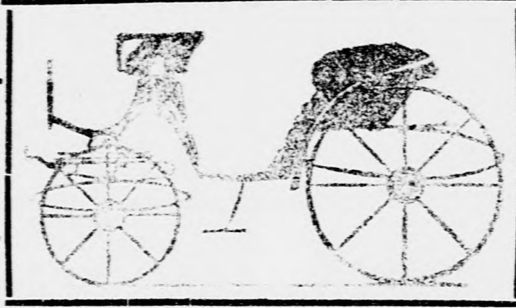
Sch'esz János és Tárnai Szászvessző	8 HP. ceplő szerelvény	Takács Imre	malomtisztológó, Pávtó 75 HP szivógáz-telep
Magosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. " "	Stenger Vilmos	Nagytopo ovecz 50 HP " "
Papp János Iharosberény	8 HP. " "	Rosmann Samu	Mocs (Kölcsm.) 40 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "	Herczeg József	Magyarbánhegyes 30 HP. " "
Ily-Pált István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. " "		és még számos nagy uradalomba. 83-51-11

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebet) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bogár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó **Nagybecskerek**, Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18-24.14

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács **Nagybecskerek**, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindentele hintó, halottaskocsi stb. újdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.

Papagály

szürke, fiatal, élénk, sokat beszél,

eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,

fiók-üzlet Német- és Aradáci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú olkkein kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, ugymint: lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi répmagot, mindenféle főzelék- és virágmagot a legjobb kelési minőségben.

— Raffia, kékkő a legjobb minőségben. —

Föld- és faacdfesték, lakk, bronz, olaj- és olajlakk-festék, emallak, brunolin.

— Kőműves- és festőecsetek. —

Állandó raktár cement, portland, mész, háztetőlemez, kátrány, karbolineum, kocsikenőcs és gépolajban.

Saját termésű

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

— Friss töltés! —

143-52.10

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult köztudomásúlag, oszónál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelem-tetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerárban az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

54-20-14

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dohoz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A. fele Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és alvástörések, gyomorégés és gyomorhólyag, rögzült székrekedés, májbántalom, vértalálás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek ótvizdek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvénytelenül fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll“ feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer köztudomásúlag és megkülönböztetett mértékben legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

10-22.14

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautányvót mellettteljesítetnek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszerárakban kapható.

Tüdőbetegek, gyomor, bél, vesebetegségek, köszvényesek megmentője, a legegészségesebb üdítő asztali ital!

A MÁLNÁSI
Sicilia
ARTÉZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-RAKTÁR: **BRÁZAY KÁLMÁN** CZECHIAI

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 37/39.

Orvostanárak véleményei, használati utasítás minden üvegehez van mellékelve

32-26.16

Armbruster József

fűszer-, festék- és osemego-kereskedő

== Nagybecskerek, (Főutca). ==

Cognac, kiváló finom szilvorum, törköly, valódi szepesi borovicska, vanília,

császárakörte stb. likőrök.

Különös jó minőségű kávé.

Cukor, bonbonok, szalámi, szardiniák, sajtok 16b-8.7 mindig a legfrissebb állapotban.

Pontos kiszolgálás. Pontos kiszolgálás.

Somatose
(Hus-tojásfehér)

emeli a legrövidebb idő alatt az erőállapotot.

Kapható a gyógyszerárakban és drogua-üzletekben.

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé

„Ramses“ vergé

„Le Zouave“ vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17-21.14